

***Pārskats par Eiropas Savienības fonda projekta Nr. 9.2.2.3/22/A/017
ietvaros sniegto Atbalsta personas lēmumu pieņemšanā pakalpojumu
un nozīmīgākajiem rezultātiem***

Vispārīgā informācija

Projekta ietvaros Atbalsta personas lēmumu pieņemšanā pakalpojums (turpmāk tekstā - APLP pakalpojums) tika sniegts 45 pilngadīgām personām ar garīga rakstura traucējumiem (turpmāk tekstā - personas ar GRT). Viena persona no pakalpojuma saņemšanas atteicās projekta pirmajā mēnesī, jo vēlējās ar atbalsta personu tikties tikai un vienīgi biroja telpās. Ņemot vērā, ka RC ZELDA birojs atrodas Rīgā un reģionos biroju nodrošināšana nav iespējama, kā arī to, ka atbalstāmā persona dzīvoja salīdzinoši tuvu Rīgai, tika piedāvāts pakalpojumu saņemt Rīgas birojā. Tomēr no šādas iespējas, līdz ar to arī pakalpojuma, persona atteicās. Savukārt citā gadījumā personas iespējas saņemt pakalpojumu ierobežoja grupu mājas, kurā persona dzīvoja, personāls, norādot, ka persona jau saņem citus pakalpojumus.

APLP pakalpojuma sniegšana tika nodrošināta 8 Latvijas pašvaldībās: Rīgas, Liepājas, Daugavpils, Jelgavas valstspilsētās un Bauskas, Jēkabpils, Ogres un Dienvidkurzemes novados.

APLP pakalpojums tika sniegts sekojošās jomās:

- Tiesību un interešu aizstāvības joma;
- Finanšu joma;
- Ikdienas dzīves joma;
- Veselības aprūpes joma;
- Sociālās aprūpes joma;
- Atbalsta loka veidošanas joma.

Atbalsta īstenošana notika sekojošos posmos: atbalstāmās personas vēlmju/ gribas noskaidrošana; informācijas iegūšana un sniegšana; iespēju un izvēles apzināšana; lēmumu pieņemšana; lēmumu īstenošana un novērtēšana.

Lai nodrošinātu, ka atbalstāmajām personām tiek sniegts nepieciešamais atbalsts, kā arī nodrošināta profesionālās ētikas ievērošana un novērsts ļaunprātīgas izmantošanas risks, atbalsta personas katru nedēļu sagatavoja saturisko atskaiti un mēneša noslēgumā - pārskatu par veikto darbu.

Lai pilnveidotu atbalsta personu profesionālās zināšanas darbā ar personām ar GRT, kā arī nodrošinātu nepieciešamo atbalstu un novērstu izdegšanas risku, projekta vadītāja un koordinatore uzturēja regulāru kontaktu ar atbalsta personām, katru mēnesi notika projektā iesaistītā personāla kovīzijas, kā arī tika organizētas trīs profesionālās pilnveides mācības:

- *“Vieglā valoda saskarsmē ar cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem”*, ko vadīja Irīna Meļņika no Vieglās valodas aģentūras (14.03.2023.);

- “Konfliktu risināšanas prasmes darbā ar personām ar garīga rakstura traucējumiem”, ko vadīja RC ZELDA sociālā darbiniece Aleksandra Pavlovska (04.07.2023.);
- “Kā neizdegt: profesionālā izdegšana un sevis sakārtošana”, ko vadīja klīniskā psiholoģe, KBT speciāliste un supervizore Marija Ābeltiņa (07.07.2023.).

Projekta ietvaros sniegtais atbalsts un nozīmīgākie rezultāti¹

(1) Tiesību un interešu aizstāvības joma

Pārsvārā atbalsts sniegts komunikācijā ar dažādām valsts un pašvaldību iestādēm, palīdzot noskaidrot sev aktuālo informāciju, sagatavot nepieciešamos dokumentus/iesniegumus, izskaidrojot saņemto dokumentu/ lēmumu saturu vai piedaloties klātienēs tikšanās reizēs, tādējādi atbalstāmajām personām radot lielāku drošības sajūtu un pārliecību par labvēlīgu rezultātu:

- Zvērinātiem tiesu izpildītājiem, lai risinātu jautājumus, kas saistīti ar parādu apmaksu;
- Valsts ieņēmumu dienestu (VID), lai iesniegtu ikgadējo deklarāciju, pārmaksāto nodokļu atgūšanai (piem., viena no atbalstāmajām personām šādā veidā atguva pārmaksātos nodokļus par vairākiem gadiem. Pirms atbalsta personas neviens pakalpojuma saņēmēju par šādu iespēju nebija informējis). Tāpat atbalsts saziņā ar VID bija nepieciešams, lai sakārtotu jautājumus, kas saistīti ar atvieglojumu piešķiršanu vai algas nodokļu grāmatiņas iesniegšanu, uzsākot darba attiecības. Lai varētu pārdot savus izstrādājumus, divām personām izskaidrota kārtībā, lai reģistrētos kā saimnieciskās darbības veicējs. Vairākām atbalstāmajām personām sniegts atbalsts, palīdzot orientēties EDS sistēmā;
- Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūru, lai nokārtotu apgādnieka zaudējuma pensijas saņemšanu, vai palīdzētu iesniegt darba nespējas lapu slimības pabalsta saņemšanai. Tāpat vienai atbalstāmajai personai palīdzēts nokārtot Invaliditātes pensiju, sociālā nodrošinājuma pabalsta vietā, tādējādi ievērojami uzlabojot personas materiālo stāvokli;
- Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldi, kārtojot ID kartes. Ņemot vērā, ka pakalpojuma sniegšanas laikā mainījās regulējums, kas nosaka atvieglojumu saņemšanas kārtību sabiedriskajā transportā, vairākām atbalstāmajām personām tika sniegta palīdzība ID kartes saņemšanā – gan izskaidrojot to nepieciešamību un atšķirību no pases, gan piesakot personas rindā un visā ID kartes kārtošanas procesā;
- Nodarbinātības valsts aģentūru (NVA), kārtojot bezdarbnieka vai darba meklētāja statusu, kā arī apzinot iespējas uzsākt mācības NVA nodrošinātajosursos;
- Tiesu, risinot jautājumus par šķiršanos, mantojuma saņemšanu vai īpašuma pārdošanu;
- Pašvaldības iestādēm, risinot jautājumu par dzīvesvietas deklarēšanu, vai sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu saņemšanu;

¹ Sagatavots balstoties uz atbalsta personu sniegtajām iknedēļas saturiskajām atskaitēm, pārskatiem un rezultātu izvērtējumiem.

- Bāriņtiesu un sociālo dienestu, lai risinātu jautājumus, kas saistīti ar mājas-aizgādnēs rīcību, nenodrošinot atbalstāmo personu ar regulāriem un pietiekamiem iztikas līdzekļiem.

(2) Finanšu joma

Atbalsts sniegts galvenokārt budžeta plānošanā un lielāku pirkumu veikšanā, kā arī komunikācijā ar bankām (jaunu bankas karšu pasūtīšana un aktivizēšana, internetbankas pieslēgšana un izmantošana), kredītiestādēm, parādu piedzinējiem. Būtiski, ka vairākas atbalstāmās personas sākušas pašas regulāri maksāt aktuālos rēķinus (par elektrību, gāzi, komunālajiem pakalpojumiem, telefonu, internetu, utt.), sekot līdzi rēķinu apmaksas termiņam un kārtot parādus gan par komunālajiem maksājumiem, gan uz nomaksu ņemtajām precēm. Atsevišķām atbalstāmajām personām pakalpojuma saņemšanas laikā izdevies izveidot kaut nelielus uzkrājumus, atmaksāt vairākus līdz šim paņemtos kredītus, kā arī izvairīties no jaunu ātro kredītu ņemšanas.

Ņemot vērā salīdzinoši zemos ikmēneša ienākumus un aizvien pieaugošās dažādu pakalpojumu izmaksas (piem., par gāzi un elektrību), vairākas atbalstāmās personas vēlējas izvērtēt citu pakalpojumu sniedzēju tarifus. Sadarbībā ar atbalsta personām apzinātas iespējamās alternatīvas, veikts tarifu salīdzinājums un atsevišķos gadījumos pieņemts lēmums mainīt pakalpojumu sniedzēju, tādējādi samazinot mājsaimniecības izdevumus.

Piemēri

- Izskaidrots un noslēgts jauns sadarbības līgums par elektrības piegādi ar Elektrum, lai samazinātu mājsaimniecības izdevumus.

Apzinoties, ka personas ar GRT ir viegli pierunājamas uz jaunu paaugstinātas maksas pakalpojumu pieslēgšanu (īpaši mobilo sakaru jomā) vai preču ņemšanu uz nomaksu, vairākos gadījumos sniegts atbalsts, lai pārskatītu lielos telekomunikāciju pakalpojumu rēķinus, vai atteiktos no paņemtajām precēm.

Piemērs

- Pārrunājām, ka nevar piekrist visiem piedāvājumiem, kuri tiek piedāvāti no mārketinga kompānijām. Bite līgumā tika atzīmēta piezīme, ka pa telefonu vairs netiks piedāvāti jauni pakalpojumi un preces. Atslēgti paaugstinātas maksas pakalpojumi tālrunī, kuri ievērojami sadārdzina izmaksas.
- projekta laikā konsultējās bankā. Tur saņēma bankas pakalpojumus, atjaunoja Smart-id. Noskaidroja savas saistības ar telefonu kompāniju Bite. Atslēdza vienu no telefona numuriem, par kuru bija liekais maksājums, jo šo numuru nelietoja.

(3) Ikdienas dzīves joma

Atbalsts sniegts, risinot jautājumus, kas saistīti ar nodarbinātību, izglītību, ikdienas sadzīves un pašaprūpes prasmju pilnveidošanu, kā arī digitālo prasmju apguvi un e-pakalpojumu izmantošanu.

Vairākas atbalstāmās personas uzsākušas strādāt (nepilnas slodzes darbs) vai aktīvi meklē darbu, izsūtot CV, ejot uz darba pārrunām vai reģistrējoties Nodarbinātības valsts aģentūrā. Tāpat sniegts atbalsts komunikācijā ar potenciālajiem vai esošajiem darba devējiem vai kolēģiem, t.sk. risinot dažādas konfliktsituācijas, kas radušās atbalstāmās personas veselības stāvokļa dēļ.

Piemēri:

- R. projekta laikā meklēja darbu. Vēlējās strādāt mežā oficiāli, bet visur, kur piedāvāja, bija iespējas strādāt tikai un vienīgi pilna laika darbu. Tad viņam tika piedāvāts neoficiāli pastrādāt mežā. Tur bija iespējas pašam lemt par savu darba laiku un sadalīt darbu tā, kā ir pa spēkam. Tas viņam palīdzēja izprast savas darba spējas un padomāt par citām darba iespējām. R. secināja, ka meža darbi ir pa smagu, neatbilst patreizējām darba spējām. Projekta laikā īslaicīgi pieteicās sētnieka darbā. Viņš konstatēja, ka tas ir tāds darbs, ko viņš varētu labi paveikt. Tagad meklē sētnieka darbu.
- A. ir pabeidzis datorkursus sadarbībā ar NVA. Mācās plānot laiku. Šobrīd ir atrasts darbs uz nepilnu slodzi. Dažreiz darbā ir problēmas veselības dēļ, tad viņš uz darbu nāk kopā ar mammu, saņem atbalstu, tiek paskaidrots nesaprotamais.
- Lai varētu stāties darba attiecībās, atbalstāmā persona nokārtojusi valsts valodas prasmes pārbaudi A līmenī. Ar atbalsta personas palīdzību sagatavots atbalstāmās personas CV, kas regulāri sūtīts uz dažādām brīvām sanitāra vakancēm. Lai arī atbalstāmā persona vairākkārt bijusi arī uz darba pārrunām, tomēr pagaidām darbā nav tikusi pieņemta. Vienā no pārrunu reizēm saskārusies ar diskriminējošu attieksmi no darba devēja puses. Sāka domāt par nepieciešamību kārot B līmeņa valsts valodas eksāmenu.
- V. izmēģina dažādus darbus, uzlabo savu CV, attīsta iemaņas, apmeklējot darba pārrunas. Ir izmēģināti vairāki algotā darba varianti Rīgā, ir iegūta pieredze pildot dažādus pienākumus, kā arī ir jauni atklājumi saskarsmē ar darba devējiem (uzzin, ka ir tiesības uz daudziem jautājumiem neatbildēt)... Ir atrasts stabils darbs tuvāk dzīvesvietai. Ir panākumi saskarsmē ar darba devēju. Kolēģi izprot V. veselības problēmas, palīdz, piedāvā risinājumus, tiek ļauts risināt jautājumus braucot uz Rīgu. Nepieciešamības gadījumā izsauc ātro palīdzību.

Būtiski, ka atbalsts izglītības jomā nodrošināts ne tikai pašām atbalstāmajām personām, piem., apzinot un kārtojot iespējas mācīties Sociālās integrācijas valsts aģentūras (SIVA) piedāvātajās mācību programmās, bet arī viņu bērniem. Tā vienā gadījumā “*ar atbalsta personas atbalstu dēļ M. iekārtots skolā ar viņam atbilstošu izglītības programmu*”. Savukārt citā atbalsta personas darbs veicinājis to, ka atbalstāmā persona

“bērniem nodrošina regulāru skolas apmeklējumu”. Šāds atbalsts ir samazināji sociālā dienesta iesaisti bērnu situācijas izvērtēšanā (“sociālajam dienestam nav sūdzību par dēla aprūpi”), kas nereti var beigties ar lēmumu izņemt bērnu no ģimenes.

Piemēri

- S. pabeidzis Antūžu speciālajā internātskolā pavāru kursu. Viņam patīk gatavot un tad cienāt grupu mājasiemītniekus. Izgājis novērtēšanu SIVA un uzsācis apgūt kokapstrādi. Sniegts atbalsts nokļūšana Rīgā un Jūrmalā, jo pats nespēj orientēties. Pirms mācībām SIVA, ikdienā apmeklēja Dienas centru, piedalījās tā aktivitātēs.
- Pakalpojuma saņemšanas laikā A. meklēja darbu sabiedriskajā ēdināšanā par pavāra palīgu. Šajā jomā darbu neatrada. Lai apgūtu jaunas prasmes un pieredzi, A. pieteicās Jelgavas pilsētas Sociālo lietu pārvaldes pakalpojumā - specializētajās darbnīcās. Tagad tur ir iespējas apgūt iemaņas ādas izstrādājumu izgatavošanā. Vēl specializētās darbnīcas piedāvā apgūt prasmes arī kokapstrādē un šūšanā, un citu nodarbinātību veicinošu zināšanu attīstīšanu un uzturēšanu.

Ņemot vērā ierobežotos finanšu resursus, atbalstāmajām personām īpaši nozīmīga ir palīdzība, kas tiek sniegta iepirkšanās laikā – gan sastādot pirkumu sarakstus, gan izvēloties preces un izdevīgākās iepirkšanās vietas.

Piemēri

- I. konsultējoties ar atbalsta personu, pieņēma lēmumus dažādu ikdienas jautājumu risināšanā. Viens no tiem bija apģērba un apavu iegādāšanās. Tika apmeklēti veikali, kuros bija lielas atlaides, līdz ar to I. uzlaboja savu imidžu ar jaunu apģērbu, tajā skaitā - vējjaku, botām. Nopirka dažādas mājtsaimniecības lietas par draudzīgām cenām. I. ieguva pieredzi, ka lielveikalos, kad ir atlaides, var iepirkties stipri lētāk nekā tirgū.
- M. regulāri gāja iepirkties vietējā veikalā. Apguva prasmes sadarboties ar veikala darbiniekiem, izvēlēties preces un patstāvīgi samaksāt, aprēķināt izdevumus.
- Uzlabojas prasmes sastādīt vēlmju sarakstu (pārtikas produkti, higiēnas un skaistumkopšanas preces pēc akcijām un atlaižu kodiem). Gandrīz patstāvīgi tiek salīdzinātas veikalu cenas, izvēlēti un veikti pirkumi.

Īpaši nozīmīgs bija atbalsts ikdienas sadzīves un pašaprūpes prasmju pilnveidošanā: kārtības un tīrības uzturēšana dzīvesvietā; personīgās higiēnas ievērošana; ēst gatavošana, u.c.. Tas ne tikai ievērojami uzlaboja pašu atbalstāmo personu dzīvi, bet arī attiecības ar kaimiņiem un ģimenes locekļiem.

Piemēri

- Ar atbalsta personas atbalstu iegādājusies sezonai piemērotu apģērbu un apavus. Regulāri apmeklē frizētavu, cenšas uzturēt sevi un apģērbu kārtībā.
- Ikdienas prasmju pilnveidošana, drošības pasākumu ievērošana. Apgūstam pareizi un droši atsildīt ēdienu, pagatavot vienkāršus salātus, taisīt pankūku mīklu. V. ir rūpīga un vēlas visu darīt pati, labprāt ieklausās padomos.
- Tiek uzlabotas higiēnas ievērošanas prasmes sakarā ar to, ka tiek apmeklētas radošās darbnīcas un viņa biežāk atrodas sabiedrība (ir bijušas piezīmes). Tiek uzlabotas pašaprūpes iemaņas - higiēnas prasību ievērošana grupu dzīvoklī, uzlabotas zināšanas par sabiedrisko vietu apmeklēšanas prasībām, izskaidrota veļas mazgāšanas nepieciešamība, grīdu higiēna, mantu uzglabāšana, kārtības ievērošana savā istabā. Tiek īstenotas skaistumkopšanas procedūras.

Vairākām atbalstāmajām personām bija būtiski pilnveidot laika plānošanas prasmes, kā arī iemācīties orientēties un patstāvīgi pārvietoties pilsētas vidē vai dzīvesvietas apkārtnē.

(4) Veselības aprūpes joma

Lielai daļai atbalstāmo personu APLP pakalpojuma sniegšanas laikā bija nepieciešams atbalsts komunikācijā ar veselības speciālistiem: apzinot nepieciešamos speciālistus un veicot pierakstus; risinot jautājumus par sarežģītu izmeklējumu un operāciju veikšanu (t.sk., piemērojot noteiktās atlaides personām ar invaliditāti); kopā ar atbalstāmo personu sagatavojot nepieciešamo informāciju un jautājumus pirms ārsta vizītes; sniedzot psihoemocionālo atbalstu pirms un pēc vizītes, kā arī vizītes laikā; skaidrojot speciālista sniegto informāciju atbalstāmajai personai saprotamā veidā (piem., vieglajā valodā vai vairākas reizes atkārtojot); skaidrojot izmeklējumu rezultātus un ārsta rekomendācijas; atgādinot par medikamentu iegādi un lietošanu.

Vairākas atbalstāmās personas sākušas risināt sev būtiskas veselības problēmas – sadarbojas ar psihiatru, apmeklēt zobārstu, acu ārstu, terapeitu, neirologu, rehabilitologu, u.c. speciālistus. Būtiski, ka atsevišķos gadījumos personas sākušas regulāri lietot medikamentus, kā arī apzinājušas nepieciešamību nodrošināt medicīnisko aprūpi saviem bērniem. Vienā gadījumā ar atbalsta personas palīdzību risināts jautājums par tehnisko palīgīdzekļu saņemšanu.

Piemēri

- Projekta laikā A. regulāri apmeklēja ārstus. A. bija pie algologa, lai noskaidrotu savu galvassāpju iemeslu. Uzsāka nozīmēto terapiju, bet nepabeidza, jo palika sliktāk. Tika konstatēts, ka izrakstītās zāles neder un tika izrakstītas citas. Bet šo terapiju A. neturpināja. Bija arī pie ginekologa. Izpildīja ginekologa noteikto terapiju. Projekta laikā tika veikta diagnostika ar magnētisko rezonansi. Kad pasliktinājās veselība, ārstējās slimnīcā. Bija uz konsultāciju slimnīcas uzņemšanas nodaļā, lai noskaidrotu akūto veselības

problēmu cēloņus. Bija uz konsultāciju pie rehabilitologa, apmeklēja ārstniecisko vingrošanu. Ārstu apmeklēšanas laikā A. bija nepieciešama atbalsta personas klātbūtne. Tad viņa jutās mierīgāk un drošāk, varēja pastāstīt par savām vajadzībām.

- Atbalstāmajai personai tika izskaidrota medicīniska satura informācija, kas attiecās uz lietoto zāļu regularitāti un nozīmību. Atbalstāmā persona šajā ziņā veiksmīgi sadarbojās ar atbalsta personu. Saziņā ar Nacionālo veselības dienestu nokārtots pieraksts pie jauna ģimenes ārsta un psihiatra Rīgā. Tagad V. pats regulāri apmeklē ģimenes ārstu, neprasa atbalstu šos jautājumos.
- Projekta laikā ar atbalsta personu tika pārrunāti veselības jautājumi. Un pieņemts lēmums apmeklēt acu ārstu un iegādāties brilles, regulāri lietot zāles acu veselības uzlabošanai. Acu ārsta apmeklēšana I. bija spēcīgs izaicinājums. Tādēļ tagad ir ļoti priecīga, ka turpmāk spēj patstāvīgi sadarboties ar šo speciālistu. I. iegādājās medicīniskās brilles.
- Atbalstāmā persona tiek motivēta zobārsta apmeklēšanai, lēnā garā labo zobus. Sniegts nepieciešamais psiholoģiskais atbalsts gan pārrunājot mātes veselības problēmas un ievietošanu pansionātā, gan paša I. veselības paasinājuma brīžos. Izskatīta iespēja iesaistīties atbalsta grupā, bet atbalstāmā persona pēc viena apmeklējuma no tālākas līdzdalības atteicās.
- Atbalstāmajai personai tika sniegts atbalsts lēmumu pieņemšanā apmeklējot un komunicējot ar veselības speciālistiem, kas bija ļoti svarīgi A., jo bija vairāki gadījumi, kurus bez atbalsta personas būtu bijis daudz sarežģītāk risināt vai arī tie paliktu nerisināti.
- A. ir ļoti svarīgi rūpēties par savu meitu un par viņas veselību. No tā ir atkarīga arī viņas pašas labsajūta un emocionālais veselības stāvoklis. Tādēļ A. lēmumi bieži bija saistīti ar rūpēm par meitu. Viņa izvēlējās dažādas nodarbes, kas palīdzēja viņas meitai... Visi šie pasākumi stiprināja viņas pašapziņu un palīdzēja uzlabot attiecības ar meitu. A. piedalījās projektā „Atver sirdi Zemgalē”, kur gan pati, gan meita apmeklēja dažādu speciālistus.

Atbalsta personām bijusi nozīmīga loma, palīdzot atsevišķām atbalstāmajām personām risināt problēmas, kas saistītas ar alkohola vai atkarību izraisītu vielu lietošanu un to negatīvo ietekmi uz personu veselību un attiecībām ar apkārtējiem (radniekiem, kaimiņiem, kolēģiem, speciālistiem, u.c.). Vienai atbalstāmajai personai, piesaistot atkarības speciālistu, pakalpojuma saņemšanas laikā izdevies atnest smēķēšanu.

Piemēri:

- I. prioritāte uz doto brīdi - stabilizēt dzīvi pēc medikamentozas alkohola atkarības ārstēšanas. Ir izmantota kodēšana, notiek sadarbība ar narkologu un medikamentu lietošana. Tiek novērota labsajūtas dinamika. I. mācās pavadīt brīvo laiku bez alkohola lietošanas, mainās draugu loks, tiek apmeklētas sabiedriskās vietas, strādā algotu darbu uz nepilnu slodzi. Vislielākā motivācija - dzīvot vienai pašai atsevišķi (bez aizbildņa). Tiek piemeklēts

atbilstošs dzīvoklis, taču šobrīd plāni nevar tikt realizēti naudas līdzekļu trūkuma dēļ un budžeta plānošanas grūtību dēļ. Katru dienu tiek izmatots atbalsts un palīdzība. Notiek progress komunikācijā ar kolektīvu, tiek strādāts ar konfliktu situācijām, iesaistīšanos aktivitātēs darbā, atbildības uzņemšanos, robežu ievērošanu atrodoties darba vietā, attiecības ar apkārtējiem. Uzlabotas zināšanas par tiesībām, darbību sekām. Papildina zināšanas par savām tiesībām, zina, kur var vērsties atbalsta saņemšanai personām ar atkarībām, atbalstu grupas kontaktus un adresi.

- Atbalsta periodā nozīmīgs darbs tika veikts aktualizējot un mēģinot normalizēt alkohola atkarības problēmu. Svarīgi uzsvērt, ka agrākais problēmas noliegums un nevēlēšanās komunicēt par problēmas esamību ir mainījies uz sadarbībā vērtu komunikāciju, spēju runāt par realitātēm un uz lēnu, bet stabilu progresu.

(5) Sociālās aprūpes joma

Vairākām personām nokārtots trūcīgās vai maznodrošinātās personas statuss, kas dod iespēju saņemt arī pārtikas un higiēnas pakas. Tāpat atsevišķām personām rasta iespēja izmantot zupas virtuves pakalpojumu, kā arī nodrošināts atbalsts saziņai ar Sociālo dienestu, lai saņemtu nepieciešamo palīdzību vai pakalpojumus, t.sk. rasta iespēja saņemt "Aprūpe mājās" un asistenta pakalpojumu un apmeklēt Dienas centru un specializētās darbnīcas, kā arī pagarināts līgums par dzīvokļa īri.

Piemēri

- Ņemot vērā, ka persona pārcēlusies uz dzīvi Rīgā, nepieciešams uzsākt sadarbību ar Rīgas sociālo dienestu. Atbalstāmā persona tikusi pavadīta uz Rīgas sociālo dienestu. Izskaidrots process attiecībā uz to, kas jādara un jānokārto, lai saņemtu sociālos pakalpojumus Rīgā. Grib saņemt Aprūpe mājās pakalpojumu, un uzzināt par iespēju saņemt palīdzību ar dzīvesvietu.
- Regulāri tiek saņemta palīdzība no sociāliem darbiniekiem, tiek nodrošinātas viņa pamatvajadzības, noformēts trūcīgās personas statuss, notiek sadarbība ar organizāciju "Pestīšanas armija", izmanto piedāvāto ēdināšanu.
- Apmeklē zupas virtuvi un arī pats gatavo mājās no produktiem, kurus nopirkusi aizgādne.

Ņemot vērā, ka atbalstāmās personas nereti dzīvo kopā ar saviem vecākiem vai radniekiem, kuri ir jau gados, būtiski jau savlaicīgi risināt jautājumu par personu ar GRT spēju dzīvot sabiedrībā arī pēc tuvinieku nāves. APLP pakalpojuma ietvaros sniegts atbalsts vairākiem tuviniekiem, apzinot iespējamās sociālos pakalpojumus gadījumā, ja persona pēkšņi paliktu bez aprūpes un atbalsta sniedzēja.

Piemērs

- Tikšanās Sociālajā dienestā, lai iegūtu informāciju par aizgādi interesējošiem jautājumiem, kur dēli dzīvos pēc aizgādņa nāves. Aizgādne nepieņem

nevienu no piedāvātajiem variantiem, ne konkrētajā pilsētā, ne rajonā, ne arī citā vietā Latvijā.

- Apmeklējām sociālo dienestu. Pastāstīju, ka V. un viņas mammai ir tiesības griezties šajā iestādē, ja ir jautājumi par pieejamiem pakalpojumiem, dzīvesvietas jautājumu vai citiem ar sociālo sfēru saistītiem jautājumiem. Izmantojām iespēju apmeklēt grupu dzīvokli. Apmeklējām, tomēr V. pēc laika pārdomāja un saprata ka vēl nav gatava dzīvot atsevišķi no vecākiem, līdz būs gatava atkal izskatīt šo iespēju.

(6) Atbalsta loka veidošanas jomā

Regulārs atbalsts sniegts attiecību uzturēšanā, uzlabošanā un izveidošanā ar ģimenes locekļiem, tuviniekiem, kaimiņiem un citiem cilvēkiem. Atsevišķos gadījumos atbalsta persona sniegusi atbalstu konfliktsituācijās ar kaimiņiem, skaidrojot atbalstāmajai personai uzvedības normu un personīgo robežu ievērošanu, savukārt kaimiņiem – atbalstāmās personas komunikācijas īpatnības.

Piemēri

- Pakalpojuma periodā, tika sniegts atbalsts komunikācijā ar sev tuviem cilvēkiem. Atbalstāmā persona komunikācijā jūtas drošāks, mierīgāks, spējīgāks dzirdēt otru sarunā un būt kritiskākam pret sevi, ne tikai citiem cilvēkiem. Atbalstāmajai personai ir svarīga iziešana no mājām, atbalsts pastaigās un veidot pozitīvas attiecības un piešķir jēgu esībai.
- Ar atbalsta personu apspriež daudzus ģimenes dzīves jautājumus, prasa padomus. Uzticas, nekautrējas jautāt par intīmām lietām.
- Bieži sazinās ar atbalsta personu, lai saņemtu informāciju par dažādiem neskaidriem jautājumiem ne tikai sev, bet arī kaimiņiem un radiem.
- Ar atbalsta personas atbalstu uztur attiecības ar dēlu, kurš ir audžuģimenē, sazinās telefoniski, sūta pasta sūtījumus, naudu.

Viena no atbalstāmajām personām noticējusi savām spējām un uzsākusi vadīt iniciatīvu grupu cilvēkiem, kuri jūtas vientuļi (organizētas regulāras tikšanās, ekskursijas). Vairākas atbalstāmās personas turpināja pilnveidot savus talantus un vaļaspriekus – muzicēt, pērļot, gleznot un rīkot gleznu izstādes, rīkot sveču liešanas darbnīcas, vai vadīt ekskursijas. Viena no atbalstāmajām personām beigusi kursus, kuros pilnveidojusi zināšanas neirografikā un saņēmsi instruktora sertifikātu, kas dod iespēju vadīt mācības nelielām grupām.

Piemēri

- Projekta laikā I. sadarbojās ar pašvaldības sabiedrisko centru un izveidoja iniciatīvu grupu „Ozoli un Liepas”. Grupas mērķis – radīt vietu, kur sanākt kopā cilvēki, kuri jūtas vientuļi. I. regulāri tiekas ar grupas biedriem, apspriež nākotnes plānus, piedalās pasākumos - gan tajos, ko organizē pilsētā, gan arī pašas grupas organizētajos pārgājienos un ekskursijās.

- Atbalstāmā persona tiek motivēta popularizēt savu mūziku sociālajos tīklos. Tāpat atbalstāmā persona tiek motivēta komunicēt ar citiem mūziķiem, radīt kopprojektus. Tiek ierakstīta mūzika un mūzikas video kopā ar atbalstāmo personu. Atbalstāmajai personai daudz radošu ideju, kuras tā nereti izpauž, ierakstot mūziku, veidojot mūzikas video – šādā veidā veidojot savu kreatīvo portfolio.
- A. ir aizrāvusies ar pārlošanu. Izvēlējusies no pērlītēm veidot dažādas dzīvnīeku figūriņas. Idejas atrod internetā, pati patstāvīgi iemācās un izveido šīs figūriņas. Tās sanāk skaistas un gaumīgas. Šī nodarbošanās aizņem daudz A. brīvā laika un papildina ģimenes budžetu ar nelieliem ienākumiem, jo par figūriņām viņa saņem ziedojumus.
- Ir interese par hobiju realizēšanas iespējām (lelles, ceļošana, sporta sacensības personām ar invaliditāti), ir parādījušies jauni draugi, kas sadarbībā ar mammu palīdz A. realizēt viņa mērķus. Tiek saņemts atbalsts no invalīdu biedrības apģērba iegādei lellēm, ekskursijas organizēšanā. Kopā ar mammu interesējas par saskarsmes uzlabošanu un dzīves vides uzlabošanu.
- E. strādā algotu darbu, kā arī realizē sevi mākslā, rīkojot gleznu izstādes, apmeklējot nodarbības, kā arī pati realizē savus plānus - rīko meistarklases sveču liešanā, ir pabeigti neirografikas kursi, novadīts pasākums "Prieka deja", izvērtēti rezultāti, kļūdas. Ir realizētas sveču liešanas meistarklases bērniem no Ukrainas. Tiek uzlabotas zināšanas par organizatoriskajiem jautājumiem. Ir īstenota aktivitāte nometnē Lietuvā sadarbībā ar pensionāru biedrību. Ir īstenots piedāvājums noformēt grāmatas vāka dizainu grāmatai "Pasakas pieaugušajiem". Notiek sadarbība ar dzejniekiem un tekstu autoriem. Tiek uzlabots kontakts ar dažādu pilsētu bibliotēkām par gleznu izstāžu rīkošanu. Ir realizēta izstāde un sarīkots gleznu izstādes noslēguma pasākums Pļaviņu bibliotēkā. Uzsākta jauna izstāde Zasas bibliotēkā.

Tāpat pakalpojuma saņēmēji labāk socializējās un biežāk atrādās ārpus mājas – sāka iziet pastaigāties, iet uz radošajām darbnīcām, teātri, izstādēm, bibliotēku vai kafejnīcu, apmeklēt sporta nodarbības, ko līdz šim baidījušies darīt. Atbalstāmajām personām paplašinājies atbalsta loks – atraduši domubiedrus ar ko parunāties, dodas uz biedrībām, kā arī vieni paši apciemo draugus citās pilsētās.

Piemēri

- R. sadarbība ar psihiatru uzlabo labsajūtu un veselības stāvokli. Ir uzsākts darbs uz nepilnu slodzi, ir panākumi socializēšanās procesā, tiek apmeklētas izstādes un teātris, paplašinās atbalsta loks, apmeklē invalīdu biedrību, mākslas nodarbības. Notiek darbs ar konfliktu analizēšanu un mazināšanu slimības saasinājumu laikā (tiek izskatītas un novērstas konfliktu sekas, panāktas vienošanās ar paziņām). Notiek komunikācijā ar radošām personām. Realizēta ideja par koka apgleznošanu nekaitējot kokiem. Veselības stāvokļa uzlabojums veicināja enerģiju. Tiek realizēts sapnis – gleznu izstāde "Kukaiņu mikropasaule" dienas centrā. Tiek īstenoti iepriekš nospraustie

mērķi par datortehnikas apgūšanu, interneta resursu izmantošanu. Dators tiek izmantots idejām, izklaidei, tiek uzlabotas komunikācijas iemaņas, R. ir vairāk mobila, vairāk neatkarīga.

- Sācis iziet pastaigāties, sveicinās ar kaimiņiem (to teica kaimiņiene).
- Apmeklē koncertus un pasākumus biedrībā. Apmeklē sporta laukumus, pludmalē spēlē futbolu, volejbolu, parkā apmeklē atrakcijas. Tas viss veicina pozitīvas emocijas un uzlabo pašsajūtu.
- Katrā tikšanās reizē runājām par veselības tēmu. Diemžēl šobrīd J. nevēlas neko mainīt un izmantot piedāvātās iespējas, jo veselības stāvokļa dēļ jūtas slikti, no mājām iziet nevēlas. Kopš maija mēneša pirmo reizi no mājām izgāja 27.09.2023. Pēc 15 minūtēm vēlējās jau doties atpakaļ, izjuta lielu uzbudinājumu, dzird balsis.
- Projekta laikā A. piedalījās pārgājienos, apmeklēja muzejus. A. vēlējās vairāk iziet sabiedrībā, izejiet no mājām. Tādēļ kopā ar atbalsta personu piedalījās pārgājienā. Šeit ieguva pieredzi kā komunicēt ar nepazīstamiem cilvēkiem, būt pieņemtam, aktīvi piedalīties dažādās spēlēs un rotaļās.

Atbalsta personas atzinušas, ka sadarbības rezultātā atbalstāmās personas ir kļuvušas drošākas, tām audzis pašvērtējums un pārliecība par savām spējām. Atbalstāmās personas atklātāk runā par sevi un savām vajadzībām, neizvairās no pašu radītiem konfliktiem, drosmīgāk pauž savas domas un nebaidās uzdot jautājumus, meklē risinājums problēmām, kā arī lūdz atbalstu, kad tas ir nepieciešams. Gandrīz visos gadījumos atbalsta personas rekomendējušas turpināt pakalpojuma nodrošināšanu. Arī lielākā daļa atbalstāmo personu atzinušas, ka vēlas turpināt pakalpojuma saņemšanu.

1. pielikums – Atbalstāmās personas vērtējums par pakalpojumu
Eiropas Savienības fonda projekts Nr. 9.2.2.3/22/A/017

Atbalstāmās personas vērtējums par pakalpojumu

Kopumā anketu aizpildīja 42 no 45 atbalstāmajām personām. Viena persona atbalsta personas pakalpojumu sāka saņemt projekta noslēgumā, savukārt divas personas anketu neaizpildīja, jo atradās ārstniecības iestādē vai nebija sasniedzama.

I. Vispārīgi jautājumi

1. Vai Jūs esat apmierināts ar to, kā atbalsta persona jums palīdzēja?

- ☺ Jā, pilnībā
 ☹ Puslīdz
 ☹ Noteikti nē

Komentāri _____

Lielākā daļa atbalstāmo personu (36 jeb 85.7%), kuras aizpildīja vērtējumu, atzina, ka pilnībā ir apmierinātas ar to, kā atbalsta personas viņiem palīdzēja. 6 atbalstāmās personas (14.3%) atzina, ka ar sniegto atbalstu apmierinātas puslīdz.

Komentāros atbalstāmās personas norādījušas, ka atbalsta personas: “Ļoti daudz palīdz”, “Palīdzēja mūsu ģimenei”, bija “Jūtams atbalsts”, kā arī atzina, ka citu atbalsta personu nevēlētos: “Es citu negribu”. Savukārt divas no atbalstāmajām personām, kuras ar atbalsta personas palīdzību bija apmierināta “puslīdz”, atzina, ka “Vēlējos biežāk satīkties, biežāk apmeklēt pasākumus” un “Bieži ar atbalsta personas laika trūkumu nācās risināt pašai”.

2. Vai saņemot pakalpojumu, Jums šķita, ka Jūs pats varējāt izlemt, ko Jūs vēlaties darīt un sasniegt savā dzīvē?

- ☺ Jā, pilnībā
 ☹ Puslīdz
 ☹ Noteikti nē

Komentāri _____

Lielākā daļa atbalstāmo personu (34 jeb 81%) norādīja, ka saņemot pakalpojumu, pilnībā pats varēja izlemt, ko vēlas darīt un sasniegt savā dzīvē. Savukārt, 7 atbalstāmās personas (16.6%) atzina, ka puslīdz pats varēja izlemt, ko vēlas darīt un sasniegt savā dzīvē, jo kā anketā minēja viena no šīm personām: “daudzās lietās nācās prasīt palīdzību”. Savukārt viena persona (2.4%) norādīja, ka pats nevarēja izlemt, jo “ir smagi vērtēt bez palīdzības”.

Komentējot savu atbildi, pakalpojuma saņēmēji atzīmējuši, ka “Atbalsta persona vienmēr ņēma vērā manas vēlmes un vajadzības”, “Vienmēr ļāva izlemt to, ko vēlos”, “Vienmēr uzklausa un darījām to, ko vēlos”, “Lēmumi balstījās tikai uz manām vēlmēm”, “Es cenšos būt pati sev saimniece visā”. Viena no atbalstāmajām personām norādīja uz vietas, kurā šobrīd dzīvo, ierobežojošo aspektu, lai sasniegtu to, ko vēlas - “Es krietni vairāk sasniegtu Rīgā”.

II. Jautājumi par pakalpojuma saņemšanas posmiem

(1) Pakalpojuma piešķiršana un atbalsta plāna sastādīšana

Vai Jums bija skaidrs, kas jādara un kādi dokumenti jāiesniedz, lai saņemtu pakalpojumu?

- ☺ Jā, pilnībā
- ☹ Puslīdz
- ☹ Noteikti nē

Komentāri _____

Lai arī vairāk nekā puse atbalstāmo personu (27 jeb 64.3%) norādīja, ka pirms pakalpojuma piešķiršanas pilnībā bija skaidrs, kas jādara un kādi dokumenti jāiesniedz, lai saņemtu pakalpojumu, salīdzinoši liels skaits personu (28.6%) atzina, ka nepieciešams atbalsts. 12 atbalstāmās personas (7.1%) nebija šādu zināšanu.

Nepieciešamības gadījumā atbalstu informācijas sniegšanā un dokumentu kārtošanā sniedza gan atbalsta personas "Izskaidroja man atkārtoti", "Atbalsta persona izstāta, kur kas rakstīts, ko nozīmē paraksts", "Atbalsta persona skaidroja, es pati bieži neatceros", gan vecāki, aizbildņi ("Dokumentus iesniedza mans aizbildnis") vai draugi: "Draugs izskaidroja par pakalpojumu un procesu". Viens no pakalpojuma saņēmējiem norādījis uz problēmu ar izziņas iesniegšanu: "Bija grūtības ar izziņas atrašanu, bet bija skaidrs, kas ir iesniedzams", savukārt cita atzina, ka dažkārt problēmas radījusi valodas barjera: "Dažreiz traucēja valodas barjera, lai orientētos dokumentos, atbalsta persona vienmēr palīdzēja". Bija arī atbalstāmā persona, kura atzina, ka "Ne līdz galam sākotnēji bija skaidrs tas, kādus dokumentus jāiesniedz" un "Pats nepieņemu lēmumus par dokumentu iesniegšanu".

Vai Jūs varējāt paši nosaukt, kādās jomās un kāds atbalsts Jums būtu nepieciešams?

- ☺ Jā, pilnībā
- ☹ Puslīdz
- ☹ Noteikti nē

Komentāri _____

Nedaudz vairāk nekā puse atbalstāmo personu (22 jeb 52.4%) norādīja, ka puslīdz paši varējuši nosaukt, kādās jomās un kāds atbalsts būtu nepieciešams, savukārt pilnībā to izdarīt spēja 17 atbalstāmās personas (40.5%). 3 persona (7.1%) atzina, ka pašas nespēja nosaukt, kādās jomās un kāds atbalsts būtu nepieciešams.

Gadījumos, kad personai bija nepieciešams atbalsts, to sniedza atbalsta persona, mamma vai aizbildnis. Kā norādījušas atbalstāmās personas: "Atbalsta jomas kļuva skaidras pēc konsultācijas ar RC "Zelda" darbinieci Sašu", "Vajadzēja izskaidrot, kas ir zem katras jomas, kā tās sasaistās ar lēmumiem" vai "Palīdzēja māsa un atbalsta persona". Savukārt viens pakalpojuma saņēmējs atzinis, ka "Labāk atgādināt un palīdzēt formulēt".

Vai Jūsu atbalsta plāna centrā bija Jūsu griba un vēlmes?

- ☺ Jā, pilnībā
- ☹ Puslīdz
- ☹ Noteikti nē

Komentāri _____

Gandrīz visas atbalstāmās personas (41 jeb 97.6%) atzina, ka viņu atbalsta plāna centrā bija konkrētās personas griba un vēlmes. Tikai viena persona uz jautājumu "Vai Jūsu atbalsta plāna centrā bija Jūsu griba un vēlmes?" norādīja – puslīdz.

Kā komentāros norādījušas atbalstāmās personas: "Jā, tikai dažreiz es pats nevēlējos savas vēlmes īstenot dzīvē", "Jā, ar mani ir saskaņots atbalsta plāns" un "Mani mērķi un vēlmes".

Vai Jūsu atbalsta plānā bija aprakstīti konkrēti mērķi, kurus Jūs gribat sasniegt, un bija skaidrs, kādu atbalstu Jūs varētu saņemt saistībā ar šiem mērķiem?

- ☺ Jā, pilnībā
- ☹ Puslīdz
- ☹ Noteikti nē

Komentāri _____

Lielākā daļa atbalstāmo personu (36 jeb 85.7%) pilnībā piekrita apgalvojumam, ka viņu atbalsta plānā bija aprakstīti konkrēti mērķi, kurus persona gribēja sasniegt, un viņiem bija skaidrs, kādu atbalstu persona varētu saņemt saistībā ar šiem mērķiem. Savukārt 6 personas (14.3%) šim apgalvojumam piekrita puslīdz.

Kā komentāros norādījušas dažas atbalstāmās personas, "Man patīk, kad mani saprot periodā, kad es neko negribu, bet vēlāk atgādina par to, ko esmu plānojusi", "Jā, bija skaidrs, to arī kopā izrunājām, apspriedām, īstenojām".

(2) Atbalsta sniegšanas atbilstība atbalsta plānā noteiktajam

Vai sniedzot atbalstu, atbalsta persona pievērta uzmanību tam, kas Jums personīgi ir svarīgi?

- ☺ Jā, pilnībā
- ☹ Puslīdz
- ☹ Noteikti nē

Komentāri _____

Gandrīz visas atbalstāmās personas (39 jeb 92.9%) pilnībā piekrita apgalvojumam, ka sniedzot atbalstu, atbalsta persona pilnībā pievērta uzmanību tam, kas atbalstāmajai personai ir svarīgs. Savukārt 3 personas (7.1%) tam piekrita puslīdz.

Pakalpojuma saņēmēji, kas apgalvojumam piekrita pilnībā, komentāros norādīja, ka "Strādājām ar lietām, kas mani uztrauc visvairāk", "Vienmēr jutos kā centrālā persona, atbalsta persona vienmēr ņēma vērā to, ko vēlos, kā jutos". Savukārt tās, kas

apgalvojumam piekrita puslīdz, atzina, ka "Dažreiz atbalsta persona nepiekrita manam viedoklim", savukārt cita atzina, "Gan jā, gan nē. Dažkārt tas bija pat sāpīgi".

Vai sniedzot atbalstu, atbalsta persona palīdzēja pieņemt un īstenot Jums svarīgus lēmumus?

- ☺ Jā, pilnībā
- ☹ Puslīdz
- ☹ Noteikti nē

Komentāri _____

Izņemto sešas (14.3%), visas parējās jeb 36 (85.7%) atbalstāmās personas pilnībā piekrita, ka, sniedzot atbalstu, atbalsta persona palīdzēja pieņemt un īstenot viņiem svarīgus lēmumus.

Atbalstāmās personas norādījušas, ka "Palīdzēja īstenot man mērķus, kas uzlaboja manu materiālo stāvokli", "Bieži īstenoju ar palīdzību un atbalstu, jo man ir arī kustību traucējumi", "Komunicēja ar mammas palīdzību", "Arī ar māsas palīdzību". Savukārt viena no atbalstāmajām personām, kura apgalvojumam piekrita puslīdz, atzina: "Gan jā, gan nē, jo nācās meklēt pašai".

Vai sniedzot atbalstu, atbalsta persona palīdzēja atrast un izskaidrot Jums svarīgu informāciju, kad tas bija nepieciešams?

- ☺ Jā, pilnībā
- ☹ Puslīdz
- ☹ Noteikti nē

Komentāri _____

Gandrīz visas atbalstāmās personas (41 jeb 97.6%), izņemot vienu (2.4), pilnībā piekrita, ka, sniedzot atbalstu, atbalsta persona palīdzēja atrast un izskaidrot personai svarīgu informāciju, kad tas bija nepieciešams.

Atbalstāmās personas novērtēja atbalsta personas nozīmīgo lomu informācijas apkopošanā un izskaidrošanā, kā arī pilnveidojot pašu pakalpojuma saņēmēju prasmes meklēt un apstrādāt informāciju: "Meklēja priekš manis, kā arī mācījos meklēt pati ar atbalstu", "Palīdzēja izskaidrot un izstāstīt dažādus variantus, kas no kā atšķiras, vienmēr varēju uzdot jautājumus, neskaidrību gadījumā", "Palīdzēja, kā arī piesaistīja zinošus speciālistu". Atbalstāmā persona, kura vienīgā ar sniegto atbalstu informācijas meklēšanā un skaidrošanā bija apmierināta puslīdz, uzvēra, ka "Vairāk nācās meklēt pašai informāciju"

Vai sniedzot atbalstu, atbalsta persona palīdzēja Jums komunicēt ar citiem cilvēkiem un iestādēm, lai Jūs varētu sasniegt savus mērķus, kad tas bija nepieciešams?

- ☺ Jā, pilnībā
- ☹ Puslīdz
- ☹ Noteikti nē

Komentāri _____

Gandrīz visas atbalstāmās personas (38 jeb 90.5%), izņemot 4 (9.5%), pilnībā piekrita, ka nepieciešamības gadījumā, sniedzot atbalstu, atbalsta persona palīdzēja personai komunicēt ar citiem cilvēkiem un iestādēm, lai atbalstāmā persona varētu sasniegt savus mērķus.

Īpaši nozīmīgs šāds atbalsts bija pirms došanās uz dažāda veida iestādēm, pirms tam izskaidrojot, kas, kur un kāpēc notiks: “Uz iestādēm gājām kopā, pirms tam atbalsta persona pastāstīja, ko, kāpēc jautās. Atbalstīja, ja nevarēju atbildēt uz iestāžu darbinieku jautājumiem”, “It īpaši tas ir nepieciešams sabiedriskās iestādēs”, “Sagatavojamies sarunā, atzīmējām prioritātes”. Viena no atbalstāmajām personām, kura atzīmēja atbildi – Puslīdz, atzina, ka pati nekomunicē ar citiem cilvēkiem: z “Es nekomunicēju ar svešiem cilvēkiem, man tādas vajadzības nav. Mammai atbalsta persona palīdzēja komunicēt”.

(3) Atbalsta plāna pārskatīšana

Vai Jūs varējāt mainīt un papildināt savu atbalsta plānu, kad tas bija nepieciešams?

- ☺ Jā, pilnībā
- ☹ Puslīdz
- ☹ Noteikti nē

Komentāri _____

Visas 42 jeb 100% atbalstāmo personu pilnībā piekrita, ka nepieciešamības gadījumā bija iespējams mainīt vai papildināt savu atbalsta plānu: “Zinu, ka varu mainīt, kad vien vēlos”. “Par to tika jautāts. Man patīk, kad ir vienkāršāk un mazāk informācijas, jo ātri nogurstu”. Tomēr šādu iespēju izmantoja vien dažas personas, lai kopā ar atbalsta personu izvērtētu sākotnēji noteikto atbalsta apjomu: “Atbalsta persona piedāvāja mainīt, kad bija nepieciešams labāks atbalsta apjoms”.

(4) Pakalpojuma izbeigšana.

Vai pakalpojuma izbeigšanas posmā, Jūs varējāt izrunāt ar atbalsta personu, kādi rezultāti tika sasniegti un kāda bija Jūsu sadarbība?

- ☺ Jā, pilnībā
- ☹ Puslīdz
- ☹ Noteikti nē

Komentāri _____

Lielākā daļa atbalstāmo personas (37 jeb 88.1%) pilnībā piekrita, ka pakalpojuma izbeigšanas posmā varēja izrunāt ar atbalsta personu, kādi rezultāti tika sasniegti un kāda bija sadarbība. 5 personas (11.9%) apgalvojuma piekrita puslīdz.

Atbalstāmajām personām, kura apgalvojumam piekrita pilnībā, norādīja: “Esmu palikusi drosmīgāka, zinot, ka varu piezvanīt un precizēt, vai rīkojos pēc instrukcijas (tehnikas ziņā)”. Cits pakalpojuma saņēmējs, lai arī atzina, ka sarunas ir notikušas, atbildi – Puslīdz, pamatoja ar to, ka nav saņēmis konkrētas atbildes uz saviem jautājumiem: “Varējām izrunāt, bet uz daudziem jautājumiem netika sniegtas

konkrētas atbildes". Savukārt viena persona atbildi pamatoja ar vēlmi turpināt saņemt pakalpojumu: "Gaidu projekta pagarināšanu, gribu turpināt saņemt atbalstu",

Vai pakalpojuma izbeigšanas posmā, Jūs saņēmt informāciju no atbalsta personas par to, kur Jūs varat vērsties, ja turpmāk nepieciešama kāda palīdzība vai atbalsts?

- ☺ Jā, pilnībā
- ☹ Puslīdz
- ☹ Noteikti nē

Komentāri _____

Gandrīz visas atbalstāmās personas (41 jeb 97.6%) pilnībā piekrita apgalvojumam, ka pakalpojuma izbeigšanas posmā no atbalsta persona saņēma informāciju, kur var vērsties, ja turpmāk nepieciešama kāda palīdzība vai atbalsts. Tikai 1 persona (2.4%) norādīja, ka šādu informāciju saņēma daļēji, savu viedokli pamatojot ar to, ka "Daži pakalpojumi man zināmi pašai, bet šis jautājums nebija pacelts".

Atbalstāmās personas komentāros norādījušas, ka vēlas turpināt saņemt atbalsta personas pakalpojumu: "Vēlos, lai man ir atbalsta persona, kura mani saprot un komunicē", "Gribētu turpināt saņemt pakalpojumu". Tāpat pakalpojuma saņēmēji atzīst, ka saņēmušas pietiekami informāciju, kur turpmāk vērsties pēc palīdzības: "Ir saņemta informācija, kā arī palīdz sociālais dienests", "Atbalsta persona palīdzēja man īstenot savus mērķus, turpmāk priecātos, ja varētu griezties pie kāda, kas man palīdzētu, kam es varētu uzticēties", "Man ir daudz numuru", "Ir daudz resursu, palies!". Divas atbalstāmās personas atzinušas, ka līdzšinējais sadarbībai ar atbalsta personu traucējušas veselības problēmas: "Mana veselības stāvokļa dēļ dažreiz nevēlējos kontaktēties ar atbalsta personu" "Veselības stāvokļa dēļ tikšanās notika retāk kā vēlējos",

Jūsu ieteikumi pakalpojuma sniedzējam:

Aptaujas noslēgumā atbalstāmajām personām vai viņu tuviniekiem, kas palīdzēja aizpildīt aptauju, bija iespēja izteikt savus ieteikumus pakalpojuma sniedzējam. Šādu iespēju izmantoja 16 no 42 atbalstāmajām personām. Gandrīz visos ieteikumos izteikta vēlme turpināt saņemt pakalpojumu. Tas apliecina ne tikai Atbalsta personas lēmumu pieņemšanā pakalpojuma nozīmi citu sabiedrībā balstītu pakalpojumu vidū, kas tiek sniegti personām ar garīga rakstura traucējumiem, bet arī būtisko pozitīvo ietekmi uz atbalstāmo personu ikdienu un psihoemocionālo.

Atbalstāmo personu ieteikumi (atstāta komentāru oriģinālā rakstība):

- *Gaida, kad varēs aizbraukt uz patversmi (red.piez. – domāta dzīvnieku patversme).*
- *Man periodiski ir nepieciešams atbalsts darba jautājumos.*
- *Turpināt pakalpojumu, labi, ka ir kāds, kurš palīdz.*
- *Turpināt palīdzēt cilvēkiem ar pakalpojumu.*
- *Labprāt turpinātu saņemt atbalsta personas pakalpojumus, lai īstenotu savus mērķus, kad izveseļosos.*
- *Vēlētos apmeklēt pasākumus kopā ar darbi niekiem un citām personām.*

- *Priecīgi, ka pakalpojums turpinās! To mamma teica.*
- *Daudz kas ir piepildīts, attīstīju savas prasmes, bet daudz kas vēl ir jāapgūst, lai dzīvotu patstāvīgi, iespējams, kādreiz arī savā dzīvoklī.*
- *Vēlos turpināt pakalpojumu, jo man nepieciešams tuvs cilvēks, kam var uzticēties.*
- *Ļoti vēlos arī turpmāk saņemt atbalsta personas pakalpojumu, tas ļoti palīdzēja man sasniegt manis izvirzītos mērķus,*
- *Ir situācijas, ka ir grūti noformulēt savas domas un izjūtas. Tas ir atkarīgs no labsajūtas. Saskarsmē palīdz mamma.*
- *Turpināt pakalpojumu.*
- *Būtu jauki, ja tiktu nodrošināts apmaksāts transports manām vajadzībām, lai realizētu īpašus sapņus (piemēram, piedalīties gleznu (savu) izstādē lauku novados bibliotēkā. Radoša izpausme dziedina sirdi, dvēseli un garu.*
- *Paldies! Viss super!*
- *Lai izdodas Jūsu darbs. Lai veicas turpmākajā pakalpojuma sniegšanā.*
- *Turpmāk ļoti ir nepieciešams Atbalsta personas pakalpojums, jo esmu viena un tik daudzās jomās vajadzīgs Atbalsts! Turpmāk no atbalsta personas vēlētos zināt, ko raksta par mani atskaitēs!!! Arī būtu labi, ja gadā 2x sazinātos augstāk stāvošās personas – Projekta koordinatore!, utt. Protams arī tas, ka nebija telpas, jo satiekoties laukā (īpaši ziemā vai lietū), nebija komfortabli sarunāties ar Atbalsta personu. Vai poliklīnikā. Tāpat aicinot uz dzīvesvietu, tas nedaudz traucēja privātajai dzīvei!!! Tādēļ arī netika izstrādātas daudzas stundas - Kas ļoti pietrūka satikšanās ar atbalsta personu. Paldies par sadarbību un uz turpmāko mūsu sadarbību!!!*